NOVA ELEMENTI PROPOZITA

L'artikli di omna elementi lexikala esas da Gonçalo Neves ecepte iti kun diferanta indiko.

*__aerobik.o__ [*Sport*.] Gimnastiko qua per vigoroza movi kun muziko vizas augmentar la quanto de aspirata oxigeno: **aerobikala docisto* [A aerobics | F aérobic | G Aerobic | H aeróbic, aerobic | I aerobica, ginnastica aerobica | R аэробика | E aerobiko].

*__afrodiziak.a__. Sexuale ecitiva [A aphrodisiac, aphrodisiacal | F aphrodisiaque | G aphrodisisch | H afrodisíaco, HI afrodisiaco | R являющийся афродизиаком | E ⁺afrodizia, afrodiziiga].
*__afrodiziak.o__. Irgo *afrodiziaka (manjajo, drogo, pociono, edc) [A aphrodisiac | F aphrodisiaque | G Aphrodisiakum | H afrodisíaco, HI afrodisiaco | R афродизиак | E afrodiziigaĵo].

*__alofon.o__ [*Ling*.] Singla del parol-soni qui esas libera o kondicionita varianti dil sama fonemo [AF allophone | G Allophon | H alófono | I allofono | R аллофон | E alofono].

*__alomorf.o__ [*Ling*.] Varianto di morfemo [A allomorph | F allomorphe | G Allomorph | HE alomorfo | I allomorfo | R алломорф].

*__ampersand.o__. Signo &, signifikanta "e" [AHI ampersand | F esperluette | G Et-Zeichen | R амперсанд | E *ampersando].

*__anorexi.o__ [*Patol*.] Morbala diminuto o manko di apetito [AH anorexia | F anorexie | G Anorexie | I anoressia | R анорексия | E anoreksio]. [*Psikiat*.] **ment.al.a** *__anorexi.o__, **nerv.al.a** *__anorexi.o__. Nevrosa sindromo afektanta precipue adolecantini qui, pro obsediva timo groseskar, konstante kontrolas sua korpala pezo per volunta nemanjado, purgado, vomado, ecesiva korp-exercado od ingestado di medikamenti dietal o *diurezigiva [A anorexia nervosa | F anorexie mentale | G Anorexia nervosa, Anorexia mentalis, Magersucht | H anorexia nerviosa | I anoressia nervosa | R нервная анорексия | E ⁺mensa anoreksio, ⁺nerva anoreksio].
*__anorexi.ik.a__. **1** Qua sufras de *anorexio. **2** (*fig*.) Morbale aspektanta pro troa magreso: **anorexiika modo-manekino* [A anorexic | F anorexique | G anorektisch; magersüchtig | H anoréxico | I anoressico | R анорексический | E anoreksia].

*__apne.o__. Pasable longa ceso di extera respiro, segunvola o senvola [A apnoea, (US)HI apnea, | F apnée | G Atemstillstand, Apnoe | R апноэ | E apneo].

Da Robert Carnaghan:
*__aquavit.o__. Drinkajo multe alkoholoza, aromatoza o spicoza [A aquavit, akvavit, grappa | F aquavit, akvavit | G Aquavit | H aquavit | I acquavite, grappa | R akvavita].

*__artros.o__ [*Patol*.] Ne-inflamala kronika afekteso di artiki [A arthrosis | F arthrose | G Arthrose | H artrosis | I artrosi | R артроз | E artrozo].

Da Robert Carnaghan:
*__aspirac.ar__ (*tr*) [*Fonetiko*] Pronuncar (ula sorto di konsonanto) kun audebla exhalo; tale *aspiraco, -ajo. **REM.** Roze, p. 100, havas "spiranto" (L. spirans) kom propozo por la sono, ma ne verbo [A to aspirate (pronounce a stop with an audible release of breath) | F aspirer

(prononcer en expulsant de l'air au fond du gosier) | G behauchen | H aspirar (pronunciar con aspiración) | I aspirare (articolare, pronunciare con aspirazione) | R proiznosit s pridjkhaniyem]. **REM. 2** (da Tiberio Madonna) Oportas konsiderar anke ke konsonanto *aspiracata ne esas *spiranta: exemple, la soni [ph], [th] e [kh] esas *aspiracata, kontree la soni [f], [θ] e [x] esas *spiranta. L'anciena eroro di nomizo dil unesma chanjo konsonantala, en la *proto-Germana linguo, kom "unesma rotaco konsonantala" (*Lego da Grimm*) venis ya de ta konfundo, t. e. del identigo dil *aspiracati a la *spiranti.

*__audio-__ Pref. indikanta sistemo di enrejistro e riprodukto di sonsignali: **audio-kaseto*, **audio-vidala*, **audio-rubando*, **audio-signalo*, **audio-sistemo* [AFGHI audio- | G Audio- | R аудио-].

*__auditori.o__. Chambrego kun bona akustiko, destinita a diskursi, lecioni, seminari, koncerti, edc [AFI auditorium | G Auditorium | HI auditorio, H auditórium | R аудитория | E aŭditorio].

*__badminton.o__ [*Sport.*] Sporto simila a teniso, praktikata sur agro plu mikra, per raketi plu lejera e *volano [AFI badminton | G Badminton | H bádminton | R бадминтон | E *badmintono, ⁺volanludo, ⁺volanteniso].

*__banj.o__ [*Muz.*] Gitar-simila kord-instrumento kun ronda plata sonbuxo, ordinare fel-tegita [AFHI banjo | G Banjo | I bangio | R банджо | E banĝo].

Da Tiberio Madonna:

*__bankomat.o__ Sistemo interbanka di gicheti automata, qua posibligas a la klienti di banko, ye irga kloko, prenar pekunio kontanta ek la propra konto, til determinita quanto, per insertar personala magneto-karto en fenduro dil gicheto e kompozar per klavaro la personala kodexo di indentifiko [A bancomat | F bancomat | G Bankomat | H cajero automático, redbanc | I bancomat | R банкомат].

Da Robert Carnaghan:

*__barbeku.o__ [*Koquo e.c.*] **1** Ligna o metala framo por rostar o grilar manjaji super fairo, normale exterdome. **2** Per extenso repasto o partio per ol. (Vorto prop. da C. Gaubert) [A barbecue (apparatus; meal, party, picnic) | F barbecue (appareil; repas, cuisine, fête) | G ? Grill für Barbecue; Barbecue (sole la vorto "Grill" ne distingas *barbekuo de grilo) | H barbacoa (parrilla para asar al aire libre; parrillada, comida; fiesta) | I barbecue (griglia; cottura, festa) | R barbyek'yu | E ~fajrrostilo].

*__bikini.o__. Balno-vesto por mulieri, konsistanta ek supra parto, simila a ⁺mam-zono, ed infra parto, simila a kalsono [AFHI bikini | G Bikini | H biquini | I bichini | R бикини | E bikino].

*__bio-__ Pref. ciencal indikanta elemento biologial: **agro-bio-teknologio*, **bio-analizar*, **bio-fiziko*, **bio-demografio*, **bio-diverseso*, **bio-geografio* [AFGHIE bio/ | R био/].

Da Tiberio Madonna:

*__biskuit.o__ vice "bisquito". **REM.** La vorto "bisquito" esas evidenta ortografial eroro, nam la litero "q" en ica vorto esas en nula fonto-linguo. La vorto esas do korektigenda, ja de multa tempo ante nun.

*__bong.o__ [*Muz.*] Kubana frap-instrumento konsistanta ek du konatra tamburi interligita, de qui la dextra esas plu granda ("femino) e la sinistra plu mikra ("maskulo") [A bongo drums, AF bongos | FI bongo | G Bongos | H bongó, bongós | R бонго | E bongoj].

*__celest.o__ [*Muz.*] Muzik-instrumento kun klavaro, simila a pianeto, ma kun marteleti frapanta stala lami vice tensita kordi [AI celesta, AHI celeste | F célesta | G Celesta | I tipofono | R челеста | E celesto].

*__celiak.a__ [*Patol.*] Qua sufras de celiak-morbo. *__celiak.o__. Persono celiaka. *__celiak-morbo__. ⁺Autoimuna morbo afektanta la tenua intestino di genetikale predispozita *kindi ed adulti, pro ingesto di nutrivi glutenoza (frumento, aveno, sekalo, hordeo, *tritikalo e spelto), e karakterizata da kronika diareo, magresko, fatigeso, edc [A coeliac / celiac disease | F maladie coeliaque, coeliaquie | G Zöliakie | H celiaquía, enfermedad celíaca | I celiachia, morbo celiaco | R целиакия | E *celiako].

*__cunami.o__ [*Geol.*] Ondo o serio de ondi produktata da fenomeno (maxim ofte sismo, volkanal erupto submara o terglito) qua rapide movas vertikale granda aquo-maso (maro od oceano) [AFHI tsunami | G Tsunami | R цунами | E cunamo]. MADONNA (*La Plumo Idala* 4, p. 18).

*__cyan.a__. Nom-epiteto di koloro inter blua e verda, importanta en imprimado [AF cyan | G Cyan | H cian | I ciano | R циан | E cejana]. **REM.** Dicernenda de CIANO [*Kem*], ja oficala.

Da Robert Carnaghan:
*__deci-__ [*Mez.*] Prefixo ciencala (simbolo: d) por dekimo [A deci- | F déci- | G Dezi- | H deci- | I deci- | R ? | E deci-].

Da Robert Carnaghan:
*__deka-__ [*Mez.*] Prefixo ciencala (simbolo: da) por “dekopla” [A deca-, deka- | F déca- | G Deka- | H deca- | I deca- | R ? | E deka- (dek)].

Da Tiberio Madonna:
*__dialef.o__ [*Ling*.] Separo pronuncala e metrikala di vokalo finala di vorto de vokalo komencala di la vorto sequanta, tale ke la du vokali egardesas kom apartenanta a du diferanta silabi en la verso [I dialefe].

Da Tiberio Madonna:
*__dierez.o__ [*Ling*.] Separo pronuncala e metrikala di du foni normale formacanta diftongo, en vorto, tale ke li egardesas kom apartenanta a du diferanta silabi, quale se li formacus hiato. La *dierezo indikesas ofte per tremao [A diaeresis | F diérèse | G Diärese | H diéresis | I dieresi |R диерезис].

*__dinosaur.o__ [*Paleo.*] Komuna nomo di diversa *sauri del *ordoni *Saurischia* ed *Ornithischia*, ofte tre granda, qui preponderis en la ekosistemi di *mezozoiko dum c. 160 milion yari [A dinosaur | F dinosaure | G Dinosaurier | H dinosaurio | I dinosauro | R динозавр | E dinosaŭro]. **REM.** *DINOSAURO remplasez la tilnuna DINOSAURIO, segun propozo da STEVESON che *Linguolisto* (https://groups.yahoo.com/neo/groups/linguolisto/conversations/messages/1084). *DINOSAURO esas ya konforma al nomi en quar dil sis fontolingui (AFIR), al Greka *etimono (σαῦρος “lacerto”), al nomi di multa *dinosauri (brontosauro, *stegosauro, *tiranosauro, edc) e di altra granda *reptilii di *mezozoiko (iktiosauro, plesiosauro) ed esas plu facile pronuncebla en la pluralo. STEVENSON (*Progreso* 332, p. 15, 17; 334, p. 10).

Da Tiberio Madonna:
*__e-__ Prefixo signifikanta “elektronikala”: **e-posto*, **e-mesajo*, **e-libro* [AFHI e- | G E-].

*__ekograf.ar__ (*tr.*) [*Med.*] Obtenar imajo di organo od altra korpoparto per eki produktata da ultra-soni qui trairas ol: **ekografar la utero di gravida muliero*. *__ekograf.il.o__. Aparato uzata por *ekografar. *__ekograf.o__, *__ekograf.ad.o__. Ago e tekniko *ekografar [A sonography, ultrasonography, echography | F échographie | G Sonografie, Sonographie, Ultraschall | H ecografía | I ecografia, sonografia | R ультразвуковое исследование, УЗИ, эхография, сонография | E *ekografo, *ekografado]. *__ekograf.ur.o__. Imajo obtenita per *ekografilo [A sonogram, echogram | F échographie, écho | G Sonogramm | H ecografia | I ecogramma | R эхограмма, сонограмма | E *ekografaĵo].

*__ergativ.o__ [*Gram.*] (en la *Baska ed altra lingui) Kazo dil subjekto di transitiva verbi [A ergative | F ergatif | G Ergativ | HIE ergativo | R эргатив].

*__ergonomi.o__. Studio dil relato inter la homo ed altra elementi di lua medio (precipue laboral) ed apliko di principi e metodi por augmentar olua komforto, sekureso ed efikiveso [A ergonomics | F ergonomie | G Ergonomie | H ergonomía | I ergonomia | R эргономика | E ergonomio]. *__ergonomi.al.a__. Konforma al principi di *ergonomio: **ergonomiala moblo*, *klavaro*, *kontoro* [A ergonomic | F ergonomique | G ergonomisch | H ergonómico | I ergonomico | R эргономический | E ergonomia].

*__etimon.o__ [*Ling.*] Vorto de qua altra vorto historiale derivesas [A etymon | F étymon | G Etymon | H étimo | IE etimo | R этимон]. ROZE (p. 80).

Da Tiberio Madonna:

*__fail.o__ [*Informatiko*] Ensemblo de informi dijitaligita, qui esas kodexigita e lektebla nur da softwaro [A computer file | F fichier informatique | G Datei | H archivo, fichero | I file | R файл | Rt fayl].

*__fobi.o__ [*Psik.*] Pavoro intensa, nenormala e neracionala pri kozo o situeso [A phobia | F phobie | G Phobie | HI fobia | R фобия | E fobio]. RYLANDER (p. 117), NEVES (Gardero di trupi, p. 20).

*__fotogenik.a__ Qua aspektas atraktive sur fotografuri [A photogenic | F photogénique | G fotogen | H fotogénico | I fotogenico | R фотогеничный | E fotoplaĉa]. **REM.** Dicernenda de FOTOGENA [*Biol.*], ja oficala.

*__franchiz.ar__ (*tr.*) [*Kom.*] Permisar a persono o firmo vendar (vari oservi) od explotar (establisuro, fabrik-marko, edc) en certena regiono uzante komercala nomo qua apartenas al permisanto: **franchizar varo*, *fabrik-marko*, *restorerio*, *butiko-kateno* [A to franchise | F franchiser | G konzessionieren | H franquiciar | I dare in franchising | E ºfranĉizi]. *__franchiz.o__. Tala permiso [AF franchise | G Franchise | H franquicia | I franchising | R франчайзинг | E ºfranĉizo]. *__franchiz.ant.o__. Persono o firmo qua franchizas ulo [AI franchisor | F franchiseur | G Franchisegeber | H franquiciador | E ºfranĉizdonanto]. *__franchiz.ari.o__. Persono o firmo qua recevas *franchizo [AI franchisee | F franchisé | G Franchisenehmer | H franquiciado | E ºfranĉizricevanto].

*__fruktos.o__ [*Kem.*] Sukro trovata en multa frukti ed en mielo ($C_6H_{12}O_6$) [AF fructose | G Fruchtzucker, Fruktose | H fructosa | I fruttosio, levulosio | R фруктоза | E fruktozo].

*__galinace.o__ [*Zool.*] Komuna nomo di singla ucelo del *ordono *Galliformes* (hano, dindo, fazano, pavono, pintado, perdriko, edc), ordinare herbivora, e karakterizata per kurta beko, robusta gambi ed ali kurta e rondatra [A gallinacean | F gallinacé, FI galliforme | G Hühnervogel | H

gallinácea | I gallinaceo | R (~i) курообразные, куриные | E galinoforma birdo]. PESCH, p. 111, 160, 203, 207, 286, 314, 428, 432, 440 (che DINDO, FAZANO, GRUZO, HANO, KOLOMBO, KRESTO, PAVONO, PERDRIKO, PINTADO).

*__geizer.o__ [*Geol.*] Fonto naturala qua de tempo a tempo ekjetas aquo varmega e vaporo [AFI geyser | G Geiser | H géiser | R гейзер | E gejsero].

Da Tiberio Madonna:

*__gey.o__. Homulo homeosexuala [A gay | F gay | G Gay, Schwule (?) | H gay | I gay | R гей (?)].

*__gimkan.o__ [*Sport.*] Konkurso destinata ad automobili, motorcikli, bicikli, kavalkeri, edc, sur agro plena de obstakli e diversa desfacilaji, dum qua on evaluas la rapideso, habileso e nombro de falii dal konkursanti [AFI gymkhana | G Gymkhana | HI gincana | I gimcana | R спортивные состязания | E ĝimkano].

*__ginseng.o__ [*Bot.*] **1** Komuna nomo di plura planti del gen. *Panax* del fam. *Araliaceae*, kreskanta precipue en Chinia e Korea e produktanta radiki uzata medicinale e kom *afrodiziako. **2** Ta radiki [AFHI ginseng, A genseng | G Ginseng | R женьшень | E ginsengo; panako].

*__glid.ar__ (*ntr.*) Flugar sen movar ali (pri uceli) o sen uzar motoro (pri aeroplani) [A to glide | F planer | G segeln, gleiten | H planear | I planare | R планировать | E glisi]. *__glid.il.o__. Senmotora aeroplano qua flugas nur per la forco di atmosferala flui [A glider | F planeur | G Segelflugzeug | H planeador | I aliante | R планёр | E glisilo].

*__guru.o__ **1** Hindua spiritala maestro. **2** (*fig.*) Respektata ed influiva experto pri ula fako [(1,2) AFI guru | F gourou | G Guru | H gurú | R гуру | E guruo].

Da Tiberio Madonna:

*__haiku.o__ [*Lit.*] Speco di poemeto triversa, qua havas origino en la literaturo Japoniana, kun kontenaji deskriptanta la naturo [A haiku | F haïku | G Haiku | H haiku | I haiku | R хайку].

*__handbal.o__ [*Sport.*] Sporto en qua du esquadi sep-homa esforcas lansar balono aden l'adversa goluyo impulsante ol per la manui [AF handball | G Handball | H balonmano | I pallamano | R гандбол | E handbalo, manpilko].

*__hapax.o__ [*Gram.*] Vorto od expresuro aparanta nur unfoye en la tota *korpuso di certena linguo od epoko, en la tota verkaro da certena autoro od en certena verko [AFI hapax | G Hapax | H hápax | I hapax legomenon |R гапакс | E hapakso].

Da Tiberio Madonna:

*__hashtag.o__ Speco di etiketo formacita da vorto, o serio de vorti atachita, preirata dal simbolo #, uzata en la komenti di la sociala reti, qua funcionas kom klef-vorto por atingar plu facile mesaji pri determinita temo [AFHI hashtag | G Hashtag | R хештег].

*__hedonism.o__. Etikala tendenco segun qua la skopo e motivo di homala agado esas la serchado di plezuro [A hedonism | F hédonisme | G Hedonismus | HE hedonismo | I edonismo | R гедонизм]. MARTIGNON (*Letro internaciona* 2001, jul.-ag., p. 2).

*__hedonist.o__. Adepto di *hedonismo [A hedonist | F hédoniste | G Hedonist | H hedonista | I edonista | R гедонист | E hedonisto].

Da Tiberio Madonna:

*__hekto-__ [*Mez.*] Prefixo ciencala (simbolo: h) por “centopla” [A hecto- | F hecto- | G Hekto- | H hecto- | I etto- | R гекто-].

*__hematom.o__ [*Patol.*] Sangoza intumecajo en tisuo [A haematoma, (US)H hematoma | F hématome | G Hämatom, Bluterguss | I ematoma | R гематома | E hematomo].

*__hidrokarbid.o__ [*Kem.*] Substanco konsistanta ek hidrogeno ed oxigeno (C_nH_m) [A hydrocarbon | F hydrocarbure | G Kohlenwasserstoff | H hidrocarburo | I idrocarburo | R углеводород | E hidrokarbido, hidrokarbono].

*__hipermerkat.o__. Granda supermerkato ofranta multa-sorta vari, ordinare situita for urbo-centro e provizita per privata gareyo por sua klienti [A hypermarket | F hypermarché | G Hypermarkt | H hipermercado, híper | I ipermercato | R гипермаркет | E ⁺hiperbazaro, *hipermarkto].

*__idiolekt.o__ [*Ling.*] Aparta parolmaniero di singla persono, dicernebla lexike, sintaxe e pronunce, ed ordinare reflektanta lua personala traiti, experienci, edukeso, kulturala preferi, edc [A idiolect | F idiolecte | G Idiolekt | H idiolecto | I idioletto | R идиолект | E *idiolekto].

*__imam.o__ [*Islam.*] **1** Persono qua guidas komuna pregi en moskeo. **2** Religial e politikal suvereno di Islamo. [AFI imam, A imaum | FI iman | G Imam | H imán | I imano | R имам | E imamo].

*__infruktesenc.o__ [*Bot.*] Frukteskinta infloresenco [A infructescence | F infrutescence | G Fruchtstand, Fruchtverband | H infrutescencia | I infruttescenza, fruttescenza | R соплодие | L infructescentia | E infruktesko].

*__inox.o__. Ne-oxidigebla (t.e. rust-espruva) stalo [AFH inox, A stainless steel | F acier inoxydable | G Inox, rostfreier Stahl | H acero inoxidable | I acciaio inox, acciaio inossidabile | R нержавеющая сталь | E neoksidebla ŝtalo].

*__intra-__ Pref. signifikanta “interna”: **intra-celula* (en celulo o celuli) diferas de *inter-celula* (inter du o plura celuli) [AFGHIE intra- | G Intra- | R внутри-]. **REM.** INTRACELUL- ed INTRAMOLEKUL- cesez existar kom aparta radiki.

*__iridec.ar__ (*ntr.*) Reflektar lumo ye kolori chanjanta: **iridecanta aerobuleto*, *perlomatro* [A to be iridescent, iridesce | F être iridescent, chatoyer | G schillern in Regenbogenfarben | H ser iridiscente, irisar | I essere iridescente | E irize lumi]. ROZE (p. 85).

Da Tiberio Madonna:

*__jinz.o__. Speco di pantalono taliita kun 5 poshi, di qui le posteriora sutita sur la stofo dil korpo dil pantalono. Olu havas evidenta suturi sur la bordi di la diversa parti qui kompozas la pantalono. Maxim ofte la *jinzo esas fasonita ek stofo texita grosiere ed ordinare blua [AFHI jeans | G Jeans | H pantalón vaquero | R джинсы].

*__judo.o__ [*Sport.*] Japoniana lukto-sporto inter du personi [AFHI judo | G Judo | H yudo | R дзюдо | E ĵudo]. *__judo.er.o__, __judo.ist.o__. Persono qua praktikas *judoo [AFI judoka | G Judoka | H yudoka | I judoista | R дзюдоист | E ĵudisto].

*__kampus.o__. Tereno di universitato, inkluzanta la domi [AFI campus | F complex universitaire | G Campus, Universitätsgelände | H ciudad universitaria | I città universitaria, cittadella universitaria | R кампус | E *kampuso].

*__karate.o__ [*Sport*.] Japoniana lukto di atako e defenso per subita bati dal manui, pugni, kudi, genui e pedi [AHI karate | F karaté | G Karate | H kárate | I karatè | R карате | E karateo].

*__kardigan.o__. Vesto simila a jerzeo, quan on apertas e klozas fronte per butoni o zipo [AFI cardigan | G Strickjacke | H chaqueta de punto; cárdigan | R кардиган | E trikita jako, *kardigano].

*__katars.o__ **1** Sento di pasionala puresko o liberesko pro forta emoci (hororo, kompato, edc) ekvokata da sufrado da altri, sive en reala vivo, sive dum juo di teatrajo, filmo, libro, edc. **2** [*Psik*.] Psikanalizala terapio qua vizas eliminar simptomi per parola exterigo di represata traumati. [AF catharsis | G Katharsis | H catarsis | I catarsi | R катарсис | E *katarso].

*__kivi.o__ [*Bot*.] Frukto manjebla, oblonga, kun piloza brunatra shelo e pulpo hele verda, acidatra, sukoza e plena de mikra nigra semini, produktata da kiviero [A kiwifruit, AFHI kiwi | G Kiwi | H quivi | I kivi | R киви | E kivo]. *__kiv.ier.o__. Klimera arbusto del fam. *Actinidiaceae*, indijena en Chinia ma nun kultivata en altra regioni ne tro kolda (*Actinidia deliciosa* = *Actinidia chinensis*).

*__klementin.o__ [*Bot*.] Frukto tre simila a mandarino, kun oranjee reda shelo facile forigebla, produktata da *klementiniero [A clementine | F clémentine | G Klementine | HI clementina | I mandarancio | R клементин | E klementino]. *__klementin.ier.o__. Arboro del fam. *Rutaceae*, hibrido di mandariniero ed oranjiero (*Citrus clementina*).

*__kobr.o__ [*Zool*.] Komuna nomo di plura venenoza serpenti del fam. *Elapidae*, precipue del gen. *Naja*, qui minacate plularjigas sua kolo [AFHI cobra, AFH naja | G Kobra | I naia | R кобра | E kobro, najo].

*__kognat.o__. Decendanto per femini de komuna femina ancestro [A cognate | F cognat | G Kognat | H cognado | I parente in linea femminile | R когнат | E kognato]. -> AGNATO

*__kolaps.ar__ (*ntr*.) Falar pro exhausteso. *__kolaps.o__. Tala ago [A collapse | F collapsus | G Kollaps, Kreislaufversagen, Zusammenbruch | H colapso | I collasso | R коллапс | E kolapso]. ROZE (p. 87).

*__kondom.o__. Kauchuka protektilo por peniso, uzata dum sexuago, por preventar infekteso o gravidigo [AFI condom | G Präservativ, Kondom | HI preservativo, H condón | I profilattico | R презерватив, кондом | E kondomo].

*__konstelacion.o__ [*Astron*.] Ensemblo de steli qui vidate del Tero semblas formacar figuro, a qua on atribuas propra nomo [AF constellation | G Konstellation, Sternbild | H constelación | I costellazione | R констелляция | E konstelacio]. NEVES (Progreso 326, p. 16).

*__korpus.o__. Kolekturo de texti od altra dokumenti, ordinare en elektronikala formato, uzata por studii ed analizi linguistikal, literatural, edc [AFHI corpus | G Korpus | R корпус | E korpuso].

*__kungfu.o__ [*Sport*.] Generala nomo por plura Chiniana kombat-arti, kun o sen armi [AI kung fu | FH kung-fu | G Kung-Fu | R кун-фу | E kungfuo].

+__latrin-vaz.o__. Latrinala meblo uzata por urinifo, fekifo e vomo, konsistanta ek vazo ceramika od *inoxa, ordinare provizita per sidila platajo mi-cirkla, lido ed aquo-spricigiva aparato [A toilet, toilet bowl | F toilette | G Toilette | H inodoro, retrete, taza | I vaso, water | R унитаз | E +necessêo, +neceseja sêo, ºnecesujo, *necesabo].

+**laut-parol.il.o**. Elektromekanikala aparato transformanta elektrala kurento a son-ondi [A loudspeaker, speaker, speaker system | F haut-parleur | G Lautsprecher | H altavoz, bafle, (Amer.) parlante | I altoparlante | R громкоговоритель | E laŭtparolilo]. -> (*)MEGAFONO

***lazer.o**. Aparato emisanta tre streta e koheranta lum-ondo kun tre preciza frequeso: *lazer-radii [AFI laser | G Laser | H láser | R лазер | E lasero].

***legu.o**. Anciena mezur-unajo di longeso, diversa-valora segun la landi (4 km cirkume): [A legue | F lieue | G Wegstunde | H legua | I lega | R лье, лига | E leŭgo].

Da Tiberio Madonna:
*__legumen.o__ [*Bot*.] Frukto o semino di leguminoso [A legume, legumen | F gousse (légume) | G Hülsenfrucht | H legumbre | I legume | R бобовые (?) | L legumen].

Da Tiberio Madonna:
*__lesbian.o__. Homino homeosexuala [A lesbian | F lesbienne | G Lesbe, Lesbierin | H lesbiana | I lesbica | R лесбиянка (?)].

+**limb.o 3** [*Ekl*.] Singla de du loki an la limiti di inferno, ube restas rispektive la anmi di infanti mortinta ante baptesar ed olti di justi mortinta ante la rezurekto da Iesu Kristo. **4** (da Tiberio Madonna) Danso kun origino en l'insulo Trinidad, dum qua la dansanto devas pasar, kun la pektoro vers-supre, sub bastono horizontala sen tushar ol e sen falar addope. [AHI limbo | F (3) limbe; (4) limbo | G (3) Limbus; (4) Limbo | R (3) лимб; (4) лимбо | L (3) limbus | E (3) limbo].

***lime.o** [*Bot*.] Frukto mikra e verd(atr)a, ronda od ovala, richa ye vitamino C, kontenanta acidatra suko, ordinare uzata quale citronsuko en Usa ed en tropikala landi [AF lime | G saure Limette, Limonelle | H lima, lima ácida | I limetta, limetta acida | R лайм | E limeo, verda citrono].
*__lime.ier.o__. Arbustatra citruso, tre dornoza, indijena en sudest-Azia, produktanta *limei (*Citrus* (x) *aurantiifolia*).

Da Tiberio Madonna:
*__limerik.o__ [*Lit*.] Speco di poemeto kinversa kun kontenajo fantazioza, humuroza o paradoxa, kun skemo di rimi AABBA [A limerick | F limerick | G Limerick | H limerick | I limerick | R лимерик].

***limuzin.o**. Automobilo longa, klozita, havanta adminime quar pordi ed ofte parieto avan la voyajanti [AFI limousine | G Limousine | H limusina | R лимузи | E limuzino].

***lobi.o**. Grupo de reprezentanti di ekonomial, ideologial od altraspeca organizuri qui esforcas per propagando, minacado, pekunio od altra moyeno influar la decidi di politikisti e legifisti favore la interesti di ta organizuri [AFHI lobby | G Lobby | R лобби | E premgrupo, *lobio]. NEVES (*Progreso* 339, p. 24).

***luminec.ar** (*ntr*.) [*Fizik*.] Emisar lumo sub basa temperaturo, exemple fosforece o kemie, kontraste ad inkandecar [A to be luminescent, luminesce | F être luminescent | G lumineszieren | H ser luminescente | I essere luminescente | R люминесцировать | E lumineski].

***machet.o**. Pezoza kultelo larja-lama, ordinare uzata por tranchar sukro-kani ed apertar ped-voyo en densa foresto, precipue en Sud-Amerika ed Afrika [AHI machete | F machette | G Machete | R мачете | E maĉeto].

*__magent.a__. Nom-epiteto di primara koloro purpuratra, importanta en imprimado [AFGHI magenta | R маджента | E *magenta].

*__magm.o__ [*Geol.*] Varmega liquida materio qua produktesas profunde en la ter-krusto e transformesas a petro kande ol koldeskas en profundajo o sur la surfaco [AFHI magma | G Magma | R магма | E magmo]. NEVES (*Progreso* 327, p. 8).

*__makro-__ Pref. ciencala indikanta grandeso, kontraste a ⁺mikro-: **makromolekulo*, **makronukleo*, **makrofiziko*, **makroekonomiko* [AFHI macro- | G Makro- | R макро- | E makro-].

*__makrobiotik.o__. Specala vivostilo de Aziana origino, karakterizata i.a. da nutrala sistemo qua uzas precipue legumi e cereali sen kemiala adjuntaji e klasifikas la nutrivi segun la principo di "yin" e "yang": **makrobiotikala nutrivo*, *disho*, *restorerio* [A macrobiotics | F macrobiotique | G Makrobiotik | H macrobiótica | I macrobiotica | R макробиотика | E makrobiotiko].
*__makrobiotik.an.o__. Adepto di makrobiotiko.

⁺__mam-zon.o__. Subvesto por mulieri, konsistanta en ulasorta zono provizita per du mi-sfera peci, por subtenar la mami [A bra, brassiere | F soutien-gorge | G Büstenhalter, BH | H sujetador, sostén | I reggiseno, reggipetto | R лиф, лифчик, бюстгальтер | E mamzono].

*__mamb.o__ [*Muz.*] Kubana muziko e danso, tre populara dum la 50a yari dil 20ma yc [AFHIE mambo | G Mambo | R мамбо].

*__marshmal.o__. Dolcajo sponjatra origine facita ek malvavisko [AI marshmallow | F guimauve | G Marshmallow, Mäusespeck | H malvavisco, masmelo, nube, esponjita | R маршмалоу | E *marŝmalo].

(*)__megafon.o__. Aparato kono-forna, ordinare portebla, por lautigar e direktar la voco di parolanto, uzata precipue dum surstrada asembli [A megaphone, loud hailer, (US) bullhorn | F mégaphone | G Megaphon, Sprachrohr | H megáfono | I megafono | R мегафон, рупор | E laŭtparolilo, megafono]. **REM.** Ca defino di (*)MEGAFONO, quan impozas la internacioneso dil termino, esas konforma a DYER ma ne a PESCH, qua donas a (*)MEGAFONO la senco di ⁺LAUT-PAROLILO.

*__melism.o__ [*Muz.*] Tonala chanjo en silabo di texto dum ke olca esas kantata [AFHI ~a | G Melisma | R мелизм | E *melismo]. STUIFBERGEN (*Progreso* 338, p. 12).

Da Tiberio Madonna:
*__metro.o__ Fervoyo uzata en la granda urbi por transporto di personi de quartero ad altra, per treni qui movas maxim ofte tra tuneli sub la surfaco dil urbo, ma anke sur la surfaco o super olu. **Ext.** Anke abreviuro di *metro-staciono* e di *metro-treno* [A metro, subway, underground railway | F métro, métropolitain | G Metro, U-Bahn | H metro, subterráneo, ferrocarril metropolitano | I metro, metrò, metropolitana | R метро, метрополитен].

⁺__mikro- 2__ Pref. ciencala indikanta mikreso, kontraste a *makro-: ⁺*mikrokosmo*, ⁺*mikroekonomiko* [AFGHI micro/ | G Mikro/ | R микро/ | E mikro/].

*__militar.a__. Militistala [A military | F militaire | G Militär-, militärisch | H militar | I militare | R военный | E militista]. *__militar.ig.ar__. Organizar o preparar *militare (exemple, per sendar soldati, docar militara aferi, augmentar la povo di armeo, edc): **militarigar lando*, *regiono*.
*__militar.ism.o 1__ Politikala sistemo en qua preponderas la *militara povo. **2** Tendenco a

fortigar armeo e solvar konflikti (precipue internaciona) per milito. *__militar.ist.o__. Adepto di ta sistemo o tendenco. **REM.** MILITARISM- cesez existar kom aparta radiko. DYER prizentas MILITARISTO e MILITARIGAR kom derivaji de MILITARISMO, quo supozigas “latenta” existo di MILITAR- kom aparta radiko; STUIFBERGEN (*Progreso* 338, p. 10: **militara zono*).

*__muesli.o__. Manjajo ek cereali, sika frukti, semini, edc [AFHI muesli | F musli | G Müsli, Müesli | I müsli | R мюсли | E muslio].

*__nargile.o__. Orientala pipo konsistanta ek vazo plena de parfumizita aquo, quan la fumuro trairas ante arivar al boko tra longa flexebla tubo [A hookah, narghile | F narguilé, narghilé | G Wasserpfeife | H narguile | I narghilè | R кальян, наргиле | E nargileo].

Da Marcel Pesch:

*__niuz.o__ [*Tekn.*] (aludante jurnali, inform-agenterii) Sorto specala di informi: redakturo qua naracas fakti ne-expektita, di qui la exakteso esas verifikita rigoroze (quale agus lo historiisto), e qua eliminas la detali qui ne interesus la lektonti [A piece of news | F nouvelle | G Nachricht | H noticia | I notizia | R новости ?].

*__optim.a__. Atinginta la maxim bona stando [AFG optimal | H óptimo | I ottimo, ottimale | R оптимальный | E optimuma]. *__optim.ig.ar__. Igar ulo maxim bona posible: **optimigar la sanesala servi* [A optimize, optimise | F optimiser | G optimieren | H optimizar, optimar | I ottimizzare | R оптимизировать | E optimumigi]. *__optim.aj.o__, __lo__ *__optim.a__. La maxim bona stando di ulo [AF optimum | G Optimum | H óptimo | I ottimo | R оптимум | E optimumo]. **REM.** OPTIMIST- ed OPTIMISM- cesez existar kom aparta radiki e reguloze derivesez de *OPTIM-. (~e) JUSTE (*Progreso* 306, p. 7).

*__oximor.o__ [*Gram.*] Stil-figuro qua konsistas en uniono di du vorti havanta kontrea senci, exemple “plezuro chagrena”, “eloquenta silenco” [AF oxymoron | F oxymore | G Oxymoron | H oxímoron | I ossimoro | R оксюморон | E oksimoro].

*__palindrom.o__. Vorto, frazo, verso o nombro lektebla de sinistre a dextre o de dextre a sinistre, pro havar la sama senco en amba sinsi (exemple: *oxo*, *ili*, *otito*, *oro*, *1331*) [AF palindrome | G Palindrom | H palíndromo; capicúa | IE palindromo | R палиндром]. NEVES (*Progreso* 326, p. 17; 333, p. 8).

*__peaj.o__. Pekunio pagenda por uzar choseo, ponto, edc: *augmentar*, *diminutar* **peaji* [A toll | F péage | G Zoll | H peaje | I pedaggio | R плата за проезд | E *peaĝo]. *__peaj.ey.o__. Loko ube on pagas *peajo [A tollbooth | E *peaĝejo]. *__peaj.ist.o__. Oficisto qua inkasas *peaji [A tollkeeper | F péagiste | H peajero | E *peaĝisto]. *__peaj.iz.ar__. Impozar *peajo a: **peajizar choseo*, *ponto* | **peajizita choseo* [A toll-road] | **peajizita ponto* [A toll-bridge].

*__piktogram.o__. Imajo reprezentanta konkreta objekto od ago, nun ordinare uzata en instrucioni, sur aparati e mashini, en publika loki, edc, por indikar ulo, informar, avertar o guidar ulu, edc [A pictogram | F pictogramme | G Piktogramm | H pictograma | I pittogramma | R пиктограмма | E piktogramo].

Da Tiberio Madonna:

*__pink.a__. Kun koloro meza inter blankeso e redeso [A pink | F rose | G rosa | H rosa | I rosa | R розовый]. **REM.** La vorto “rozea” esas neexakta, nam ne omna rozi havas ta koloro. MADONNA (*La Plumo Idala* 6, p. 34).

*__polo.o__ [*Sport.*] **1** Sporto en qua du quar-homa esquadi kavalkanta kavali o ponei esforcas lansar bulo ligna o plastika aden l'adversa goluyo impulsante ol per longa-mancha bastoni martelatra [AFHI polo | G Polo | R поло | E poloo, maleopilko]. **2** Komuna nomo di plura varianti di *poloo o di altra sporti qui ne uzas tala bastoni por impulsar bulo o balono: **aquo-poloo*, **biciklo-poloo*, **elefant-poloo*, **kayak-poloo*, **kamel-poloo*, **nivo-poloo*.

*__proto-__ Pref. ciencala signifikanta "unesma, tre frua, primitiva, ancestra": **protogalaxio*, **protogermana*, **protohistorio* [AFHIE proto-, AF prot- | G Proto- | R прото-].

*__pudend.o__ [*Anat.*] Extera sexuala organi [A pudendum, genitals, genitalia, AI pudenda | F organes génitaux | G Scham, Genitalien | H partes pudendas, genitales | I pudende, genitali | R гениталии | L pudenda | E pudendo]. *__pudend.al.a__. Koncernanta la pudendo: **pudendala arterio*, *veino*, *nervo*.

*__puzl.o__. Ludilo konsistanta ek fragmenti o peci quin on mustas asemblar por obtenar imajo od objekto [AFHI puzzle | G Puzzle | R пазл | E puzlo].

°__radi.o__ **1** Rekta fasko di lumo, kaloro od altra energio: *sun-°radio* | *lum-°radio* | *infrareda*, *ultraviolea °radii* | *X-°radii*. **2** Singla de la linei, bendi, edc departanta del centro di ulo 3 (*fig.*) Mikra quanto de ulo bona o joyigiva: *on vidis °radio di feliceso en lua okuli* | *extingesis lua lasta °radio di espero*. **4** Sistemo di sendado e recevado di mesaji tra la aero per elektromagnetala ondi: *°radioemiso*, *°radio-frequeso*, *°radio-recevilo*. **5** Praktikala organizado di tala sistemo per stacioni od altra centri emisanta informi ed altra programi: *°radio-amatoro*, *°radio-askolteri*, *°radio-klubo*, *°radio-programo*, *°radio-staciono*, *°radio-taxio*. **6** (*pop.*) Aparato por recevar tala emisi [A ray (1-3); radio (4-6); radiobroadcasting (5) | F rayon (1-3); radio (4-6); radiophonie (4); radiodiffusion (5) | G Strahl (1-3); Radio (4-6) | H rayo (1-3); radio (4-6); radiodifusión (5) | I raggio (1-3); radio (4-6); radiodiffusione (5) | R луч (1-3); спица (2); радио (4-6); радиоприёмник (6) | E radio (1-5); +radiodissendo, +radiodisaŭdigo (5); radioricevilo (6)]. -> RADIACAR (DE COCK), RADIUSO (CARNAGHAN), SPOKO (DE COCK). (4,5) FEDER/NORDIN (*Radio-lexiko*), JUSTE (*La jaro*, p. 82), PESCH (p. 100, che DEKREMENTO e DEKREMETRO; p. 363, che MEGAFONO), RYLANDER (p. 29, 253, 435), STEVENSON (*Progreso* 331, p. 17, 18); (6) DE COCK (p. 18, che TRANSISTORO).

Da Tiberio Madonna:

*__remov.ar__ (ulo de) (*tr.*) Portar objekto de ula loko ad altra nedeterminita, privacante ta loko del objekto; despozar; absentigar. Ex: *Removar stopilo de botelo* [A to take away, to take off, to remove | F enlever, ôter | G entfernen, wegnehmen | H quitar, sacar | I togliere, rimuovere | R снять | Rt snyat']. **REM.** Ita verbo korespondas a la Latina *tollere*, e til nun uzesis por ta senco la verbo *deprenar*. Or, ca verbo implikas l'ideo di preno, e ne sempre on prenas, kande on *removas: la stradi esas liberigata de la nivuro da specala vehili qui *removas ol per pulsar, e ne per prenar; kande on uzas plum-fasko por *removar polvo de moblo, on ne prenas ol. La verbo *prenar* esas la kontreajo di *lasar*; la verbo **removar* esas la kontreajo di *pozar*; *prenar* e *lasar* implikas ideo ke l'aganto rispektive proximigas a su e forigas de su l'objekto, **removar* e *pozar* ne implikas ta ideo. **Removar* esas verbo meza inter *diplasar* e *supresar*, ma korespondas exakte a nula de li: en *diplasar* importas adube pozesas l'objekto diplasata, en **removar* to ne importas: to quo importas esas nur ke l'objekto ne plus esas en la loko de ube on *removis ol; *supresar* donas ideo di desaparigo, di destrukto: objekto supresita ne plus existas, ma objekto *removita duras existar en altra loko, nedeterminita. **Removar* esas do nek *diplasar* nek

supresar, ma esas en la mezo inter oli. **Removar* esas simple la vera kontreajo di *pozar*; Ido til nun indijas ta kontreajo.

***samuray.o**. [*Hist.*] Membro di feudala militista kasto di Japonia ante la industriala epoko [AI samurai | F samouraï | G Samurai | H samurái, samuray | R самурай | E samurajo].

***sari.o**. Longa stofa bendo quan Indianini volvas e drapiras cirkum la korpo [AFHI sari, A saree | G Sari | H sarí | R сари | E sario].

***seitan.o**. Sponjatra manjajo ek frumento-gluteno, tre proteinoza, ofte konsumata da vejetarani, *vegani e *makrobiotikani [AFI seitan | G Seitan | H seitán | R сейтан]. -> *TOFUO. NEVES (*La Plumo Idala* 5, p. 20, 21, 22, 23).

***shaman.o** [*Rel.*] (origine che tribui en Siberia, Nord-Amerika e Chinia) Viro qua povas komunikar ed interagar kun spiritala forci e per lia helpo risanigar maladi, dominacar la vetero, divinar kozi, interpretar sonji, edc [A shaman | F chaman | G Schamane | H chamán | I sciamano | R шаман | E ŝamano]. ***shaman.ism.o**. *Animista religio fondita sur kredo al povo di *shamani [A shamanism | F chamanisme | G Schamanismus | H chamanismo | I sciamanismo | R шаманство | E ŝamanismo]. MARTIGNON (*Letro Internaciona* 1999, nov.-dec., p. 3; *La Suno di Tiahuanako*, p. 10).

Da Tiberio Madonna:
***sinalef.o** [*Ling.*] Uniono pronuncala e metrikala di vokalo finala di vorto a vokalo komencala di la vorto sequanta, tale ke la du vokali pronuncesas en la sama eksuflo ed egardesas kom apartenanta ad un silabo en la verso [A synalepha | F synalèphe | G Synaloiphe, Synaloephe | H sinalefa | I sinalefe].

Da Tiberio Madonna:
***sinerez.o** [*Ling.*] Uniono pronuncala e metrikala di du vokali normale formacanta hiato, en vorto, tale ke li egardesas kom apartenanta ad un silabo, quale se li formacus diftongo [A synaeresis | F synérèse | G Kontraktion, Synärese | H sinéresis | I sineresi | R синерезис].

***sinergi.o**. Reciproka influo da diversa personi, grupi, organi, forci, substanci od altra elementi, tale ke per kunlaboro o kunagado li atingas rezulto plu efikiva kam olta atingebla da singla elemento per laboro od ago individuala [A synergy | F synergie | G Synergie | HI sinergia | R синергия, синергизм | E sinergio].

***sintagm.o** [*Ling.*] Sintaxala unajo ek du o plura morfemi (exemple: “ter-pomo”, “red-pelo”, “milit-hakilo di la red-peli” [A syntagm, syntagma | F syntagme | G Syntagma | HI sintagma |R синтагма | E sintagmo].

***skaut.o**. Membro di klubo praktikanta *skautismo [AFHI scout | G Pfadfinder | R скаут | E skolto]. ***skaut.ism.o**. Movemento iniciita da Angla militisto Robert Baden-Powell (1857-1941), vizanta formacar la karaktero, sentimento di honoro, saneso ed entraprezemeso di yuni, asemblante li en trupi qui subisas diciplino libere aceptata. (~o) *Mondo* (XI, p. 51), NEVES (*Progreso* 326, p. 17).

Da Tiberio Madonna:
***smail.ar** (*ntr.*) Ridar tenue, kun tre lejera movo di la boko e dil okuli [A to smile | F sourire | G lächeln | H sonreír | I sorridere | R улыбаться, улыбнуться].

Da Tiberio Madonna:

*__smartfon.o__. Aparato transportebla qua unionas funcioni di mikra komputero e di telefonilo, kun posibleso instalar plusa softwari qui adjuntas nova funcioni [AFI smartphone | G Smartphone | H teléfono inteligente | R смартфон].

*__soy.o__ [*Bot.*] **1** Yarala planto del fam. *Fabaceae*, vaste kultivata pro sua tre nutriva semini, ordinare nomata “grani” o (min korekte) “fabi” (*Glycine max*): **soyo-fabi*. **2** Ta grani: **soyo-farino*, **soyo-lakto*, **soyo-sauco* [A soya (bean), (US) soy(bean) | F soja, soya | G Soja(bohne) | H soja, (Amer.) soya | I soia | R соя | E sojherbo; sojfabo]. *__soy.a__. Qua konsistas ek *soyo o kontenas ol: **soya butro*, *lakto*, *yogurto*. -> *TOFUO. (~o) H. NEUSSNER (*Progreso* 341, p. 7).

*__spagat.o__ [*Sport.*] Movo o pozeso di ulu maxime eskartanta amba gambi adlatere, o l’una adavane e l’altra addope, til ke li jacas en opozita direcioni sur la sulo (ofta en gimnastiko, baleto, yogo, edc) [A split, splits | F grand écart | G Spagat | H spagat | I spaccata | R шпагат | E spagato].

Da Tiberio Madonna:

*__spam.o__. Mesajo nedezirata di posto elektronikala, precipue kun skopo di reklamo [A spam | F spam | G Spam | H spam, mensaje basura | I spam | R спам].

Da Tiberio Madonna:

*__sudoku.o__. Ludo enigmata konsistanta ek quadrato formacata da 81 (9×9) faketi, qui formacas anke 9 plu mikra quadrati de 3×3 faketi single; en la faketi esas skribenda cifri de 1 a 9, tale ke en singla lineo, kolumno e quadrateto de 3×3 faketi trovesez unfoye omna cifri de 1 a 9 [A sudoku | F sudoku | G Sudoku | H sudoku | I sudoku | R судоку].

*__tanga.o__. Subvesto o balno-vesto ek mikra peco kovranta nur la *pudendo e ligita al korpo per du streta bendi, l’una cirkum la tayo e l’altra inter la glutei [A thong; T-string; G-string; V-string | FHI tanga; F string | G Tanga | R танга; стринг | E *tangao].

*__teleferik.o__. Vehilo pendanta de un o plura stala kabli, uzata por transportar personi o vari, ofta en montarala loki [A cable-car, cable car, (US) aerial tramway | F téléphérique, téléférique | G Luftseilbahn; Dachsteinseilbahn | H teleférico | I teleferica | R канатная дорога | E telfero]. MARTIGNON (*Letro internaciona* 2002, sept.-okt., p. 4).

Da Tiberio Madonna:

*__televizor.o__. Aparato qua posibligas vidar l’imaji brodkastata per televiziono ed audar la relatanta soni [A television set | F téléviseur | G Fernsehapparat, Fernseher | H televisor | I televisore | R телевизор | Rt tyelyevizor].

*__tension.o__ [*Elekt.*] Difero di elektral potencialo inter du punti di elektral cirkuito, produktanta korento e mezurata ye “volt” (U) [A voltage | F tension | G Spannung | H tensión | I tensione | R напряжение | E tensio].

*__tofu.o__. Kazeatra manjajo ek koaguleskinta soyo-lakto, tre proteinoza, ordinare vendata sub formo di kubatra bloki ed ofte konsumata da vejetarani, *vegani e *makrobiotikani [AFHI tofu | F tofou | G Tofu | R тофу | E *tofuo, toŭfuo]. -> *SEITANO

Da Tiberio Madonna:

*__transliter.ar__ (*tr.*) Skribar texto per uzar l’equivalanta literi di altra alfabeto kam l’originala [A to transliterate | F translittérer | G transliterieren, umschreiben | H transliterar | I traslitterare | R транслитерировать].

*__turbul.ar__ (*ntr.*) [*Fizik.*, *Meteor.*] (pri gaso o liquido) Fluar tale ke olua strati intermixas. *__turbul.o__, *__turbul.ad.o__. Tala ago [AF turbulence | G Turbulenz | H turbulencia | I turbolenza | R турбулентность | E turbulo, turbulado]. *__turbul.ant.a__. Qua *turbulas: **turbulanta atmosfero* [AFG turbulent | G stürmisch | H turbulento | I turbolento | R турбулентный | E turbula].

*__vegan.a__. Koncernanta filozofiala sistemo e vivostilo karakterizata i.a. da severa evitado di irga manjajo od altra produkturo (vesto, medikamento, edc) qua konsistas ek bestio-substanci o kontenas olci o rezultas de irga uzado di bestii: **vegana disho*, *restorerio*, *vesti* [AF vegan | F végétalien | G veganisch | HI vegano | R веганский | E *vegana]. *__vegan.ism.o__. Tala sistemo o vivostilo [A veganism | F végétalisme, véganisme | G Veganismus | HIE* veganismo | R веганизм]. *__vegan.o__. Adepto di veganismo [AF vegan | F végétalien | G Veganer | HIE* vegano | R веган].

*__vibrafon.o__ [*Muz.*] Instrumento simila a xilofono, ek metala lami e kun pedalo [AF vibraphone | G Vibraphon | H vibráfono | IE vibrafono | R вибрафон].

*__video-__ Pref. indikanta sistemo di enrejistro e riprodukto di signali imajala: **video-enrejistrilo*, **video-kamero*, **video-rubando*, **video-kaseto*, **video-ludo*, **video-signalo* [AGHIE video- | F vidéo- | G Video- | R видео-].

*__vizon.o__ [*Zool.*] Nord-Amerikana karnivora mamifero del fam. *Mustelidae*, di qua la felo esas multe prizata (*Mustela vison*) [A American mink, AF vison | G Amerikanischer Nerz | H visón | I visone | R американская норка | E vizono].

*__volan.o__ [*Sport.*] Mi-sfero korka o (nun plu ofte) kauchuka, provizita an la plana parto per krono ek plumi o (nun plu ofte) plastika reto, quan on impulsas per raketo por *badmintono [A shuttlecock | F volant | G Federball | H volante | IE volano | R волан]. *__volan-lud.o__. *Badmintono. DYER e BEAUFRONT/COUTURAT propozas FLUG-BALONO, ma *VOLANO nek esas balono nek esas plu flugera kam exemple volebal-balono.

Da Marcel Pesch:
*__wer.ar__ (*tr.*) Havar sur sua korpo kom vesto o kom juvelo, ornivo [A to wear | F porter | G tragen | H llevar, traer | I portare, indossare | R носить | L gerĕre | E surhavi, surporti, porti]. PESCH.

Da Marcel Pesch:
*__wish.ar__ (*tr.*) (ad, por) Expresar la deziro ke ulo eventez (por su, o por altra persono) [A to wish | F souhaiter | G wünschen | H desear | I augurare | R пожелать ?]. PESCH.

Listo kompilita da Tiberio Madonna, Sekretario por Linguala Questioni dil ULI.